Unijní program LIFE
Finanční nástroj EU pro životní prostředí a klima

21. 10. 2024 – Seminář, Pardubice

Jak na financování projektů mezinárodní spolupráce

Mgr. Lucie Blažejová

Národní kontaktní místo programu LIFE

Oddělení mezinárodních programů a projektů
Odbor finančních a dobrovolných nástrojů

Ministerstvo životního prostředí

Co je unijní program LIFE?

- Nástroj pro financování životního prostředí a klimatu v EU
- Komplementární nástroj k ostatním dotačním nástrojům EU na poli ochrany životního prostředí
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2021/783 pro program LIFE 2021 – 2027
- Víceletý pracovní program 2021 – 2024
- CINEA = **Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí** – pověřená agentura, od 1. 4. 2021 provádí části některých programů EU včetně programu LIFE

mzp.cz

Jaký je cíl programu LIFE?

Obecným cílem programu LIFE je **přispět k přechodu na udržitelné, oběhové, energeticky účinné hospodářství založené na energii z obnovitelných zdrojů**, které je neutrální z hlediska změny klimatu a odolné vůči změně klimatu, k **ochraně, obnově** a zlepšování kvality **životního prostředí**, včetně ovzduší, vody a půdy, **a k zastavení a zvrácení úbytku biologické rozmanitosti** a k řešení degradace ekosystémů, mimo jiné prostřednictvím podpory **provádění a řízení sítě Natura 2000**, a tím přispět k udržitelnému rozvoji. Program LIFE rovněž podporuje provádění obecných akčních programů přijatých v souladu s čl. 192 odst. 3 Smlouvy o fungování EU.

mzp.cz

Specifické cíle programu

vyvíjet, předvádět a podporovat inovativní techniky a přístupy	• za účelem dosažení cílů právních předpisů a politiky Unie v oblasti životního prostředí a klimatu, včetně **přechodu na čistou energii**, a přispět k uplatňování **osvědčených postupů** týkajících se ochrany **přírody a biologické rozmanitosti**
podporovat vypracování, provádění, sledování a prosazování příslušných právních předpisů a politik Unie	• mimo jiné **zlepšením správy prostřednictvím posílení kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojením občanské společnosti**
zavádění úspěšných technických a koncepčních řešení	• k provádění příslušných právních předpisů a politik Unie prostřednictvím reprodukce výsledků, začlenění souvisejících cílů do dalších politik a postupů veřejného a soukromého sektoru, mobilizace investic a zlepšení přístupu k financování

mzp.cz

Pro koho je program LIFE určený?

- Právnické osoby se sídlem v EU, případně v zemích připojených k programu LIFE (např. Island, Ukrajina):
  - **Veřejné subjekty** (typicky např. města: povodně a sucho, zelená a modrá infrastruktura, adaptační strategie, mobilita; ale též univerzity a VVI, národní parky, kraje atp.).
  - **Soukromé podnikatelské subjekty, svazy a VVI** (typicky např. technologické inovace, průmysl, zemědělství, odpady, energetická účinnost aj.).
  - **Soukromé nepodnikatelské organizace** (typicky např. NNO - ochrana zvláště chráněných druhů a stanovišť).
- Žadatelé s jasnou vizí měřitelné změny, která pomůže naplnit cíle programu a tudíž podpořit evropskou legislativu v oblasti ŽP a klimatu.
- **Fyzické osoby nejsou způsobilé.**

mzp.cz

Struktura programu LIFE

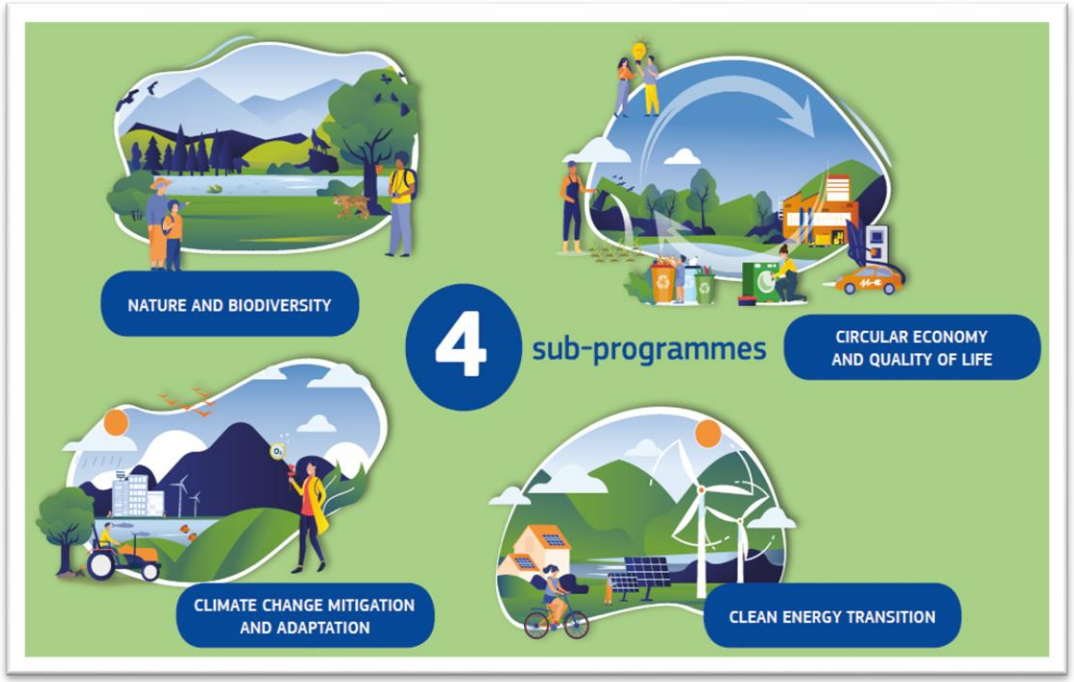

1) oblast "Životní prostředí„ zahrnuje:
   a) podprogram "**Příroda a biologická rozmanitost**";
   b) podprogram "**Oběhové hospodářství a kvalita života**";

2) oblast "Opatření v oblasti klimatu„ zahrnuje:
   a) podprogram "**Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně**";
   b) podprogram "**Přechod na čistou energii**".

mzp.cz

Standardní akční projekt LIFE (SAP)

- Reaguje na potřeby a řeší nějaký **environmentální problém**.
- Přináší **inovativnost** a kreativitu - **testuje** neodzkoušené postupy, technologie a metody (pilotní) nebo tyto zavádí do praxe, pokud jsou v daném kontextu nové (**demonstrační**), popřípadě využívá osvědčené postupy.
- Způsobí **konkrétní změnu životního prostředí či klimatu** (ideálně odpovídající předem definovanému projektovému tématu/politické prioritě programu), která má přidanou hodnotu v kontextu EU – výsledky lze **využít dále, přenést a napodobit jinde**.
- Zahrnuje spolupráci se všemi **zainteresovanými stranami**, které na jeho výsledcích mají zájem (samospráva, místní podniky, univerzity).
- Neřeší základní výzkum, provoz běžných činností a opakovaných akcí, nepodporuje infrastrukturní projekty.

Integrovaný projekt LIFE

Integrované projekty (IP) **realizují na velkém území** (v rámci regionů, více regionů na národní nebo mezinárodní úrovni) **plány ochrany životního prostředí nebo klimatu nebo strategie** vyžadované specifickou legislativou EU pro životní prostředí nebo klima, v oblastech přírody, vody, odpadů, ovzduší včetně zmírňování a adaptace na klimatickou změnu.

IP jsou kombinací prvků „tradičních“ typů projektů: měly by obsahovat především **prvky osvědčených postupů**, které lze **kombinovat s prvky pilotními, demonstračními a informačními**, prvky **zvyšování povědomí a šíření informací**. Prvek budování kapacit je povinný.

Jaké jsou rozdíly mezi SAP a IP?

Standardní akční projekty

- předpokl. rozpočet: **1 – 3 mil. EUR**
- průměrná délka trvání: **3 – 6 let**
- geografické měřítko není stanoveno
- zapojení stakeholderů je **doporučeno**
- mobilizace doplňkových fondů mimo vlastní projekt: **NE**
- partnerství: není povinné, ale je doporučováno, neboť prokazuje přidanou hodnotu na úrovni EU

Integrované projekty

- předpokl. rozpočet: **10 – 30 mil. EUR**
- průměrná délka trvání: **6 – 10 let**
- projekt by měl podporovat plán/strategii/akční plán ve velkém územním měřítku
- důležité a de facto **povinné** je zapojení stakeholderů
- mobilizace doplňkových fondů mimo vlastní projekt: **ANO**
- partnerství: minimálně 2 žadatelé (příjemci, ne přidružené subjekty)

Co je pro IP a SAP totožné?

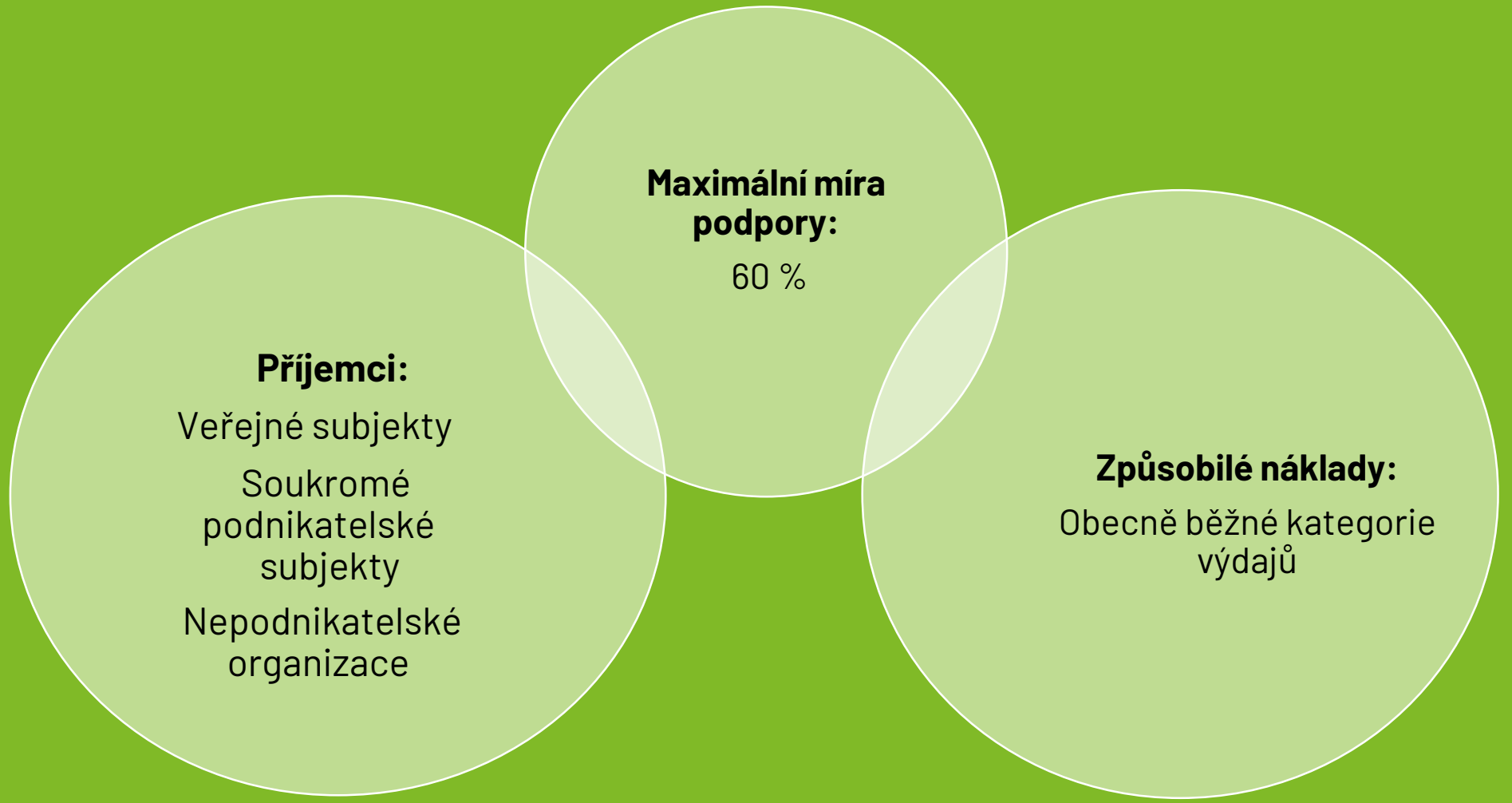

Pozn.: SAP - u podprogramu Příroda a biodiverzita může být 67 % nebo 75 %, u podprogramu Přechod na čistou energii až 95 %.

mzp.cz

Role Ministerstva životního prostředí

- **Národní kontaktní místo**
  - **poskytování informací** o programu, pořádání informačních seminářů pro žadatele/ příjemce;
  - **ověření projektového záměru** z hlediska vhodnosti pro spolufinancování z programu LIFE, komplementarity s jinými programy k financování, objasnění pravidel programu, zodpovídání dotazů ohledně přípravy projektové žádosti, **hledání partnerů projektu** nebo **získání státní podpory** na spolufinancování;
  - neposkytuje doporučení či hodnocení projektového záměru, nestanovuje podmínky výzvy programu.
- **Spolurealizátor** realizovaných projektů LIFE – zkušenosti s řízením projektů.
- **Poskytovatel národních příspěvků** pro žadatele do výzvy LIFE.

https://www.mzp.cz/cz/komunitarni_program_life
https://www.program-life.cz/

mzp.cz

Přehled podprogramů (pro SAP) a termínů výzev

mzp.cz

4 PODPROGRAMY

Příroda a biodiverzita
Call Document LIFE-2024-SAP-NAT

Oběhové hospodářství a kvalita života
Call Document LIFE-2024-SAP-ENV

Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně
Call Document LIFE-2024-SAP-CLIMA

Přechod na čistou energii
Call Document LIFE-2024-CET

Podporovaná témata – viz aktuální dokumenty k výzvě 2024 pro daný podprogram na:
https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-calls-proposals-2024_en

mzp.cz

Termíny evropských výzev 2024
standardní akční projekty

Výzva	Vyhlášení	Ukončení	Očekávaný podpis grantové dohody
Příroda a biodiverzita	18. 4. 2024	19. 9. 2024	červen 2025
Oběhové hospodářství a kvalita života	18. 4. 2024	19. 9. 2024	červen 2025
Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně	18. 4. 2024	17. 9. 2024	červen 2025
Přechod na čistou energii	18. 4. 2024	19. 9. 2024	červen 2025

mzp.cz

Termíny evropské výzvy 2024
integrované projekty

Termín	Integrované projekty (SNAPs a SIPs)
Otevření výzvy	18. 4. 2024
Termín podání konceptu	5. 9. 2024 do 17:00
Informace o vyhodnocení konceptů	listopad 2024
Termín podání úplné žádosti	6. 3. 2025 do 17:00
Informace o vyhodnocení žádostí	červen 2025
Podepsání grantové dohody	listopad 2025

mzp.cz

Národní výzva MŽP pro rok 2024

mzp.cz

Harmonogram

- Vyhlášení výzvy: 18. dubna 2024
- Uzávěrka příjmu žádostí: **18. června 2024**
- Oznámení výsledků žadatelům: začátek září 2024

Oblasti podpory a jejich alokace

- **Příprava projektové dokumentace** - **3 mil. Kč**
- **Spolufinancování způsobilých výdajů projektů** – schválených v rámci řádné výzvy programu LIFE vyhlášené v roce 2024 - **82 mil. Kč**
- **Spolufinancování způsobilých výdajů projektů partnerů** – schválených v rámci řádné výzvy programu LIFE vyhlášené v roce 2024 - **15 mil. Kč**

mzp.cz

Výše podpory

Příprava projektové dokumentace

Odevzdání konceptu do této výzvy a předložení plného projektového návrhu do výzvy unijního programu LIFE (základní podpora)	40 000 Kč
Za mimořádně kvalitně zpracovaný koncept (základní mimořádná podpora)	40 000 Kč
Schválení plného projektového návrhu ve výzvě unijního programu LIFE vyhlášené v roce 2024 (zvýšená podpora)	200 000 Kč
Celková možná výše podpory na projekt	280 000 Kč

Spolufinancování projektu

Výše podpory udělené v rámci této výzvy činí **max. 25 % z konečných způsobilých výdajů projektu** a zároveň ne více než **25 mil. Kč** na jeden projekt.

Spolufinancování partnera projektu

Výše podpory udělené v rámci této výzvy činí **max. 25 % z konečných způsobilých výdajů projektu připadajících na partnera** a zároveň ne více než **2 mil. Kč na jednoho partnera.**

mzp.cz

Oprávnění žadatelé

Oprávněným žadatelem je každá **právnická osoba** se sídlem na území České republiky, s právní subjektivitou a identifikačním číslem organizace. Za oprávněnou osobu, která může žádat o podporu, se považuje:

- **hlavní žadatel** do řádné výzvy unijního programu LIFE, tzv. koordinující příjemce navrhovaného projektu pro realizaci oprávněných aktivit k podpoře;
- **partner projektu** pro realizaci oprávněných aktivit k podpoře.

Každý oprávněný žadatel může podat nejvýše **tři žádosti** o podporu v rámci této výzvy, bez ohledu na to, zda jsou podávány do jednoho podprogramu nebo každá do jiného podprogramu nebo zda je předkladatel v pozici hlavního žadatele či partnera projektu.

- Web MŽP – https://www.mzp.cz/cz/vyzva_life
- Web programu LIFE - https://www.program-life.cz/

mzp.cz

Kde mám hledat další informace?

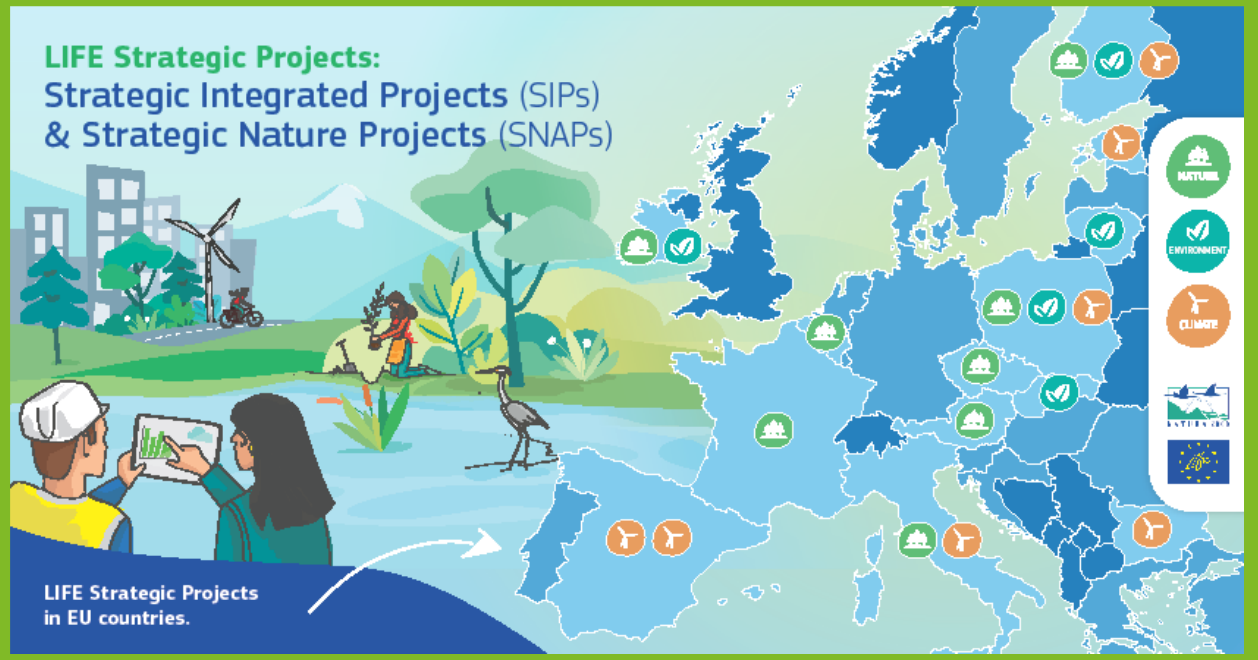

mzp.cz

Dokumenty k programu LIFE

- **NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2021/783 o zavedení Programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE)** a o zrušení nařízení (EU) č. 1293/2013 (v češtině): http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj

- **Víceletý pracovní program LIFE 2021-2024** (v češtině): https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-legal-basis/life-multiannual-work-programme-2021-2024_en

- **Seznam prioritních témat pro období 2021-2024** (v angličtině): https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-legal-basis_en

- **Finanční nařízení EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU, Euratom) 2018/1046**: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj

mzp.cz

Dokumenty (nejen) k EU výzvě

- LIFE - **Calls for proposals**: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/2024-life-calls-proposals_en

- Záznamy a **prezentace** z online informačního setkání k EU výzvě 2024: https://www.youtube.com/c/LIFEprogrammeEU

- **Často kladené otázky**: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-support-applicants_en#frequently-asked-questions

- Veřejná **databáze podpořených projektů** z programu LIFE: https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/search

- Annotated **Model Grant Agreement**
  https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/aga_en.pdf

mzp.cz

Zdroje informací – kde co najdu?

- **Web Evropské Komise:** https://ec.europa.eu/info/index_en - celková databáze realizovaných projektů
- **Web CINEA:** https://cinea.ec.europa.eu/life_en - jednotlivé programové dokumenty včetně prezentací z minulých let, podmínky výzvy 2023, vstup do elektronické žádosti
- **Web MŽP**: https://www.mzp.cz/cz/komunitarni_program_life - přehled českých LIFE projektů, programové dokumenty v ČJ, podpůrné informace k přípravě žádosti, informace o národní výzvě
- **Web programu LIFE:** https://www.program-life.cz/ - aktuality z programu a realizovaných projektů, sekce Dokumenty ke stažení

- Kontakty na **národní kontaktní místo**:

  Oddělení mezinárodních programů a projektů, *Odbor finančních a dobrovolných nástrojů*, Ministerstvo životního prostředí: life@mzp.cz, **tel. 267 122 017** nebo **267 122 196**

mzp.cz

Příklady úspěšných projektů

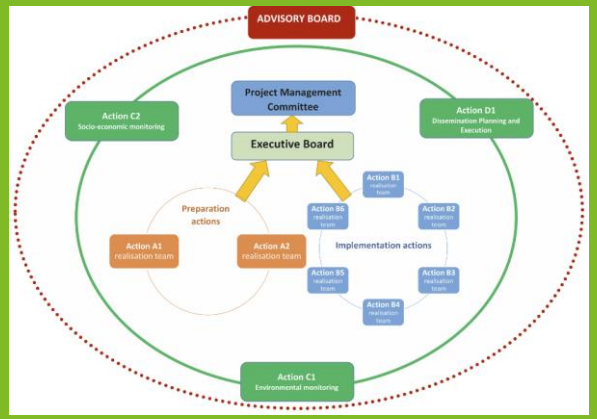

Přehled českých projektů – od roku 2004 do současnosti
https://www.program-life.cz/o-programu/prehled-ceskych-projektu-life/

Databáze projektů za roky 2021 a 2022 – především česká účast, vybraný vzor zahraničních projektů
https://www.program-life.cz/o-programu/databaze-projektu-life/

Databáze všech podpořených projektů (ve správě agentury CINEA)
https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/search

mzp.cz

LIFE COALA

Integrovaný projekt LIFE pro adaptaci pohornické krajiny

Koordinující příjemce: Moravskoslezský kraj

Partneři projektu: Moravskoslezské investice a development, a.s., Moravskoslezské energetické centrum, p. o., Moravskoslezské inovační centrum Ostrava, a.s., Statutární město Karviná, Statutární město Havířov, Město Orlová, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ministerstvo životního prostředí ČR, Nadace Partnerství, DIAMO, státní podnik, Slezské vojvodství (Polsko) a Główny Instytut Górnictwa (Polsko)

Doba realizace projektu: 2021 – 2031

Webová stránka projektu: https://www.lifecoala.cz/

LIFE COALA je integrovaný projekt programu LIFE, který se zaměřuje **na zvyšování odolnosti našeho regionu vůči klimatické změně**. Hlavním úkolem projektu je úspěšné zavádění cílů Adaptační strategie Moravskoslezského kraje na dopady změny klimatu a tím přispět ke zvýšení klimatické odolnosti kraje, zlepšení kvality prostředí pro život jeho obyvatel a podpoření udržitelného rozvoje kraje.

LIFE Jedna příroda

Integrovaný projekt LIFE pro soustavu Natura 2000 v České republice

Koordinující příjemce: Ministerstvo životního prostředí

Partneři projektu: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, Ústav výzkumu globální změny AV ČR (CzechGlobe), Biologické centrum AV ČR, v. v. i. – Výzkumná infrastruktura SoWa

Doba realizace projektu: 2019 – 2026

Webová stránka projektu: www.jednapriroda.cz

Projekt Jedna příroda přispívá k zachování biodiverzity a podpoře ekosystémových služeb v chráněných územích soustavy Natura 2000. Díky efektivnějšímu plánování péče, výzkumům a jejich využití v praxi i díky dobré spolupráci s vlastníky a uživateli pozemků v chráněných územích projekt napomáhá k zajištění dostatečné péče a především zachování těchto cenných lokalit ve prospěch přírody a lidí.

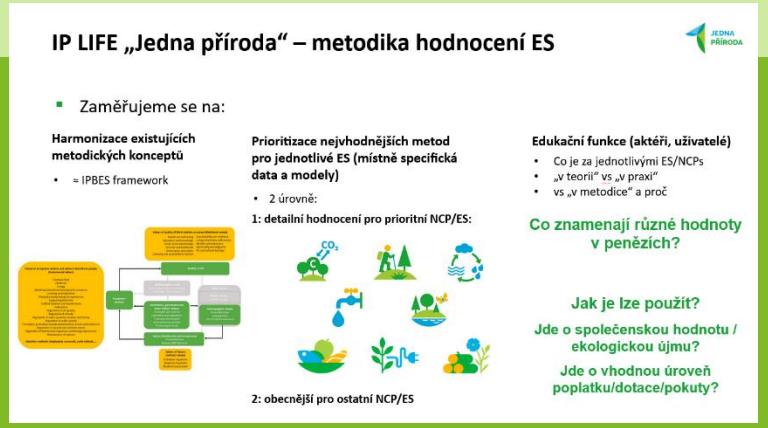

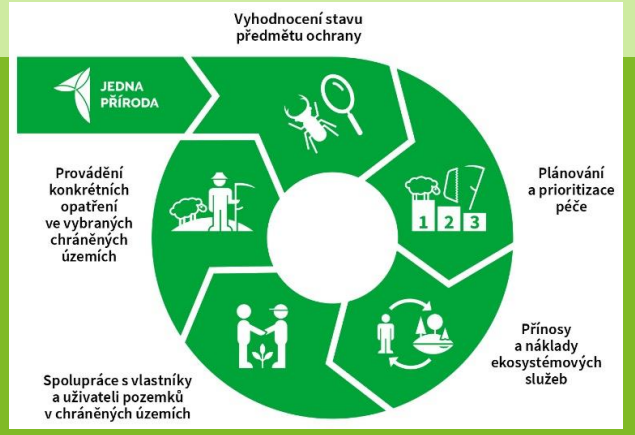

PROSPECTIVE LIFE

Aktivní ochrana druhů prostřednictvím LIFE

Koordinující příjemce: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Partneři projektu: Ministerstvo životního prostředí

Doba realizace projektu: 2024 – 2033

Webová stránka projektu: https://www.nature.cz/life-prospective

Hlavním cílem projektu je snížit negativní populační trend u nejohroženějších druhů rostlin, hub a živočichů. Toho bude dosaženo přípravou několika desítek záchranných programů, regionálních akčních plánů a programů péče pro vybrané druhy, realizací vhodné péče o stovky lokalit v České republice ve spolupráci se zemědělci a lesníky a s aktivním zapojením veřejnosti. Důraz bude kladen na monitoring druhů a vyhodnocování vlivu realizované péče.

Cílem je také plné začlenění strategických závazků Evropské unie, identifikace slabých míst ve financování druhové ochrany a posílení kapacit orgánů ochrany přírody.

mzp.cz

LIFE in Salt Marshes

Komplexní ekologická obnova degradovaných a zanikajících slanisek v moravské Panonii

Koordinující příjemce: Masarykova univerzita

Partneři projektu: Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka, World from Space, s.r.o., Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.

Doba realizace projektu: 2023 – 2029

Webová stránka projektu: https://life.envirop.cz/

Projekt je zaměřen na problematiku komplexní ekologické obnovy degradovaných a zanikajících slanisek v moravské Panonii. Vnitrozemská slaniska patří mezi unikátní typy mokřadních biotopů, klasifikovaných jako extrémní mokřady, neboť jsou ovlivňovány méně obvyklým ekologickým faktorem. Bohužel ale také patří mezi nejohroženější typy mokřadů v ČR i ve světě.

mzp.cz

LIFE for MIRES

Přeshraniční revitalizace rašelinišť na podporu biodiverzity a vodního režimu na Šumavě a v Bavorském lese

Koordinující příjemce: Správa Národního parku Šumava

Partneři projektu: Národní park Bavorský les, BUND Naturschutz in Bayern, e.V., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Doba realizace projektu: 2018–2024

Webová stránka projektu: https://life.npsumava.cz/

Cílem tohoto projektu je zlepšení přírodního stavu poškozených rašelinišť i dalších mokřadů a obnova přírodního vodního režimu na ploše 2059 ha.

mzp.cz

LIFE4ZOO

Hospodaření s vodními zdroji v návštěvnických areálech – technologie recirkulace vody FIT4USE

Koordinující příjemce: Technická univerzita v Liberci

Partneři projektu: Photon Water Technology, Zoo Liberec, Fundacio Solidaritat, Barcelona de Serveis Municipals, Universitat de Girona

Doba realizace projektu: 2023 – 2027

Webová stránka projektu: https://zooliberec.cz/life/

Projekt řeší opětovné využití různých druhů odpadních vod v centrech typu ZOO se zaměřením na ochranu vodních zdrojů. ZOO jsou oblasti s vysokou spotřebou vody a různými požadavky na kvalitu.

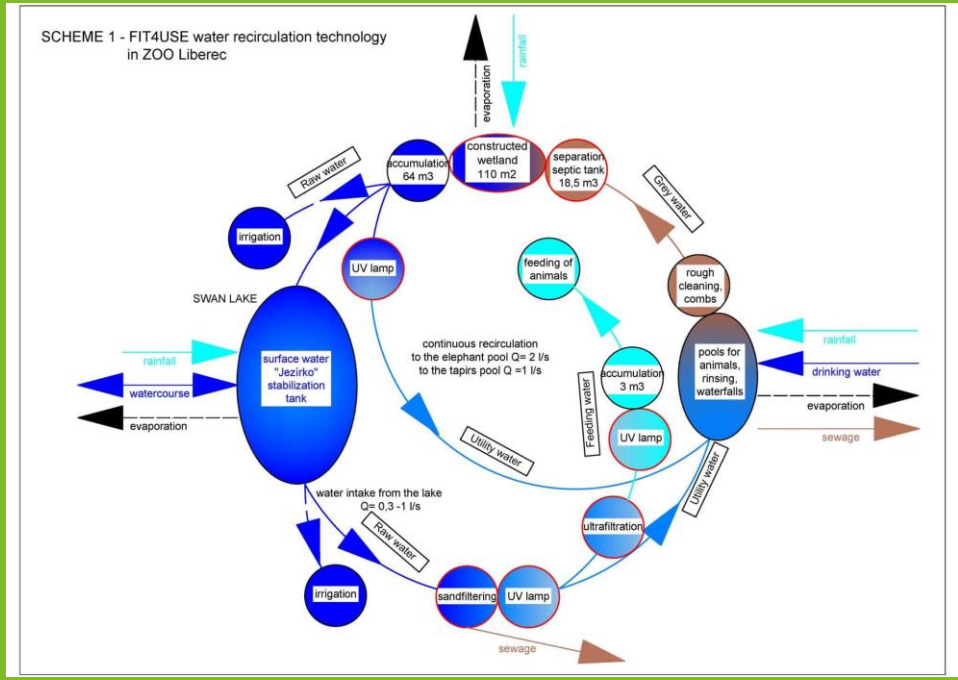

mzp.cz

LIFE Adapt Brdy

Adaptace lesů v Brdské vrchovině na změnu klimatu

Koordinující příjemce: Vojenské lesy a statky ČR, s.p.

Partneři projektu: Česká zemědělská univerzita v Praze – Fakulta lesnická a dřevařská, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., Staatsbetrieb Sachsenforst

Doba realizace projektu: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2027

Webová stránka projektu: https://adaptbrdy.czu.cz/cs

Hlavním cílem projektu LIFE Adapt Brdy je **adaptace lesních porostů na změnu klimatu** na území Brdské vrchoviny (území bývalého vojenského prostoru), **zvýšení jejich schopnosti odolávat biotickým a abiotickým faktorům**. Důležitá je také **replikace dobré praxe přírodě blízkého managementu v jiných lokalitách** ve střední Evropě. Projekt úzce souvisí se Strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu a Lesní strategií EU do roku 2030.

LIFE WILL

Voda v krajině a půdě

Koordinující příjemce: Člověk v tísni

Partneři projektu: Občianske združenie Vidiecky parlament na Slovensku, Sdružení místních samospráv České republiky, z.s., Beleco

Doba realizace projektu: 2022 – 2027

Webová stránka projektu:
https://klima.clovekvtisni.cz/projekt-life-will-9773gp

Projekt se zabývá problematikou sucha a dopady změny klimatu na krajinu. Cílem projektu je zvýšit odolnost obyvatel a zemědělské krajiny vůči změně klimatu skrze zavedení přírodě blízkých adaptačních opatření na lokální úrovni. Tento cíl realizujeme s využitím inovativní participativní metodiky, která pomáhá zvyšovat zapojení místních aktérů a veřejnosti a jejich schopnost prosazovat účinná opatření pro zadržování vody v půdě a krajině.

mzp.cz

LIFE DoubleDecker

BUILD UP Skills - Restart národních platforem a plánů

Koordinující příjemce: SEVEn, The Energy Efficiency Center, z.ú. (SVN)

Partneři projektu: VIAEUROPA Competence Centre s.r.o. (VIA), Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství (ABF), Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (CKI), Fakulta stavební Českého Vysokého Učení Technického v Praze (CVUT), Česká rada pro šetrné budovy (CZG), Slovenská inovačná a energetická agentúra (IEA), Ústav vzdelávania a služieb (UVS), Zväz stavebných ponikatěĺov Slovenska (ZSPS)

Doba realizace projektu: 2022 – 2024

Webová stránka projektu: https://database.craftedu.eu/cs/about

Cílem projektu DoubleDecker je, v rámci iniciativy Build Up Skills (BUS), vytvořit strategický podklad transformace stavebnictví v České republice a na Slovensku. Dalším cílem projektu DoubleDecker je dosáhnout podpory navržených v Roadmaps opatření ze strany relevantních organizací v České republice a na Slovensku.

mzp.cz

JINAG Energy Unit

Systémová podpora sítě obnovy v Jihomoravském kraji

Koordinující příjemce: Jihomoravská agentura pro veřejné inovace

Partneři projektu: Nadace Partnerství, Sdružení energetických manažerů měst a obcí, z.s.

Doba realizace projektu: 2023 – 2027

Webová stránka projektu: https://jinag.eu/cs/sit-energetickych-manazeru-v-jihomoravskem-kraji

Nedostatek informací, dat a odbornosti je často překážkou pro růst energetické efektivity. Sdílení zkušeností napříč municipalitami, banchmark a možnost konzultace s energetickým manažerem je pro obce těžko dostupné.

Zlepšit množství a kvalitu energetických úspor v obecních budovách. Chceme, aby tyto budovy nejen šetřily energii a snižovali emise CO2, ale i peníze, které mohou být reinvestovány do dalšího rozvoje měst a obcí. Tímto způsobem můžeme podpořit ekonomický růst napříč celým regionem.

mzp.cz

Děkuji za pozornost.

Financováno z projektu LIFE for Czechia (ID projektu 101101830)

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvozivotnihoprostredi